

K ikoně „Koncil svätého archanděla Michaela“

Sergej O. Prokofjev

Na ruské ikoně z 18. století „Nebeský koncil svätého archanděla Michaela“ je zobrazen kruh dvanácti archandělů. Nahoře uprostřed kruhu stojí archanděl Michael sám jako hlava a vedoucí celého „nebeského shromáždění“, jako *třináctý* v kruhu dvanácti: Je reprezentantem slunečního impulsu, obklopen dvanácti souhvězdími. Jako „obličej Krista“ drží v rukou dvě ohnivé sféry, na nichž jsou vepsány monogramy „IS“ a „ChS“, což znamená „Iisús - Ježíš“ a „Christós - Kristus“. Michael žehná pohybem svých rukou centrální postavu ikony, která se nalézá pod ním: mladistvého Ježíše (nátanskou duši), před jeho křtem v Jordáně.

Kruh archandělů byl uspořádán tak, že v popředí stojí zvláště dva z nich, kteří postavu Ježíšovu jaksí podpírají pohyby svých rukou. Jsou zahaleni v červené, po případě modré roucho a tak se poněkud podobají dvěma sloupům Jakim a Boas, které kdysi stály u vchodu Šalamounova chrámu. Nacházejíce se v čele dvou skupin po šesti archandělích, symbolizují současně dvě poloviny roku a představují společně celý kruh roku.

Postava mladistvého Ježíše (nátanské duše) uprostřed obrazu je na pozadí dvojitého slunečního kotouče, do něhož jsou vepsána slova „Pán, Všeučřizovatel“. Vnější, světlejší prstenec ukazuje na éterickou auru Slunce, temnější, vnitřní na jeho auru astrální. Obě aury jsou proniknuty spojujícími je zlatými paprsky, které symbolizují třetí, čistě duchovní auru. Na nimbu Ježíšově lze rozeznat kříž s řeckými písmeny *omega a ny*. Ta tvoří dohromady řecké slovo delta-omega-ny, což znamená „Jsoucí“ a je zkratkou starozákonního výroku „Já jsem Jsoucí“ nebo „Já jsem Já-jsem“ (starohebrejsky „Ehjah asher ehjah“, 2. kniha Mojžíšova 3,14). Tato tři písmena, která lze i jinak často spatřit na ruských nebo byzantských ikonách, zvláště na těch, které představují Ježíše v dětství nebo v mládí (až ke křtu), poukazují na tajemství, které je skryto na počátku jeho rodokmenu podle Lukáše, kde se hovoří o tom, že Ježíš pochází od Adama a *Adam od Boha* (3, 38), od Boha onoho „Já-jsem“ (srovnej GA 96, 1.4.1907). Postava Ježíše (nátanské duše), která je zpodobněna jen až k pasu, spočívá na třech bytostech se šesti křídly, které upomínají na Serafy. Stojí tu za tři druhy hierarchických duchů (druhé hierarchie), kteří obývají sluneční sféru, Síly, Mocnosti a Panovníci.

Kompozičně se ikona dělí na tři části: V dolní se nachází třináct bělomodrých oblaků (v souladu s počtem archandělů), uprostřed, seskupující se kol Ježíše, třináct archandělů s Michaelem jako se svým vůdcem, v různobarevných rouchách. A v horní části ikony přecházejí jejich nimby, částečně mezi sebou splývající, postupně v moře zlatého světla, které vyplňuje celý prostor. Tyto tři elementy - třináct bědmodrých oblaků (každý pro jednoho archanděla), zelenavá polokoule nad nimi, pokrytá hvězdami, spolu s různobarevnými rouchy archandělů a jejich nimby, které se nahoře jaksí rozplývají do zlatého pozadí - odpovídají éterické, astrální a čistě duchovní oblasti nadzemského světa. Neboť zvláště v těchto třech světech působí pro vývoj lidstva archandělé: Jejich vůle se rozvíjí ve světě éterickém, jejich citění ve světě astrálním neboli hvězdném a jejich myšlenky pronikají zemi duchů. Mezi bytostmi třetí hierarchie jsou andělé více spjati se světem imaginativním, archandělé s inspirativním, archeové s intuitivním. Z tohoto důvodu je také zobrazeno třináct archandělů - v každém případě ti, jejichž hlavy jsou zcela viditelné -, ve stavu božské *inspirace*, na což poukazují spirálovité proudy, které se jaksí zvenci vylévají do jejich uší. Každý archanděl (mimo Michaela) drží v ruce hůl na způsob kopí, která končí útvarem o třech výběžcích či hrotech. Ta je symbolem duchovních sil, jejichž pomocí archandělé vedou inspirace, jež přijímají shůry, dolů k Zemi, kde mají oplodňovat myšlení, citění a chtění lidí během celého dvanáctičlenného ročního okruhu.

Pohlížíme-li na to v celku, máme v postavách této ikony obdivuhodnou ilustraci některých zvláště důležitých aspektů kosmického mystéria nátanské duše: její vztah k archandělu Michaelovi jako k jejím nebeskému ochránci (viz část II., kap. 2), jakož i její spojení se sluneční sférou, která byla místem v duchovních světech, kde prodlévala a působila až ke svému vtělení na Zemi na předělu věků (viz část I., kap. 3).

Navíc docházejí tři centrální te'mata této práce uměleckého výrazu v oněch třech základních motivech ikony. Dvanáct archandělů je současně vůdci dvanáctičlenného ročního koloběhu jakož i dvanácti svátých nocí, nakolik tyto tvoří jeho duchovní otisk v malém; archanděl Michael je dnes vysokým kosmickým strážcem, pomocníkem a inspirátorem moderní křesťansko-rosikruciánské cesty zasvěcení, a ve sluneční sféře znázorněná nátanská duše, jejímuž popisu jsme věnovali více kapitol této knihy (viz část II., V., XII.), ukazuje nám praobraz *lidské bytosti*, která dosáhla opravdu plného a všeobsáhlého *prožití* Kristovy bytosti.